Märchen der Brüder Grimm

Pohádky bratří Grimmů

Úprava pro výuku:
Helmut Wanka, Wolfgang Spitzbardt

Dvojjazyčná kniha

- český překlad na protější straně
- komentáře gramatických a lexikálních jevů
- otázky na porozumění textu

Vhodná pro školy i pro samouky

AUDIO CD
Pohádky v němčině
namluvené rodilými mluvčími

CPRESS

Pohádky bratří Grimmů

Märchen der Brüder Grimm

Computer Press
Brno
2011

Pohádky bratří Grimmů

Märchen der Brüder Grimm

Computer Press, a.s., 2011. Dotisk prvního vydání.

Úprava původního textu a jazykový komentář: Helmut Wanka (Brémští muzikanti, Zlatá husa, Šípková Růženka, Paní Zima, Jeníček a Mařenka), Wolfgang Spitzbardt (Sněhurka)
Překlad: Kateřina Sigmundová
Odborná korektura: Jana Navrátilová
Jazyková korektura: Jana Jeckelová
Ilustrace: Jan Šenkyřík
Vnitřní úprava: Martin Vlach
Sazba: Martin Vlach
Obálka: Martin Sodomka
Odpovědná redaktorka: Julia Mamonova
Komentář na zadní straně obálky: Julia Mamonova
Technická spolupráce: Irena Rozvoralová
Technický redaktor: Martin Vlach
Produkce: Petr Baláš

CD nahráno: Studio 22
Německý hlas: Helmut Wanka (Zlatá husa, Šípková Růženka, Paní Zima, Jeníček a Mařenka), Wolfgang Spitzbardt (Brémští muzikanti, Sněhurka)
Režie a editace zvuku: Mario Buzzi
Hudba: Mario Buzzi

Computer Press, a. s.,
Holandská 3, 639 00 Brno

Objednávky knih:
http://knihy.cpress.cz
distribuce@cpress.cz
tel.: **800 555 513**

ISBN 978-80-251-1914-3
Prodejní kód: KEJ144
Vydalo nakladatelství Computer Press, a. s., jako svou 3571. publikaci.

© Computer Press, a.s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

Obsah

Die Bremer Stadtmusikanten 4
Brémští muzikanti 5

Die goldene Gans 14
Zlatá husa 15

Dornröschen 24
Šípková Růženka 25

Frau Holle 34
Paní Zima 35

Hänsel und Gretel 44
Jeníček a Mařenka 45

Schneewittchen 62
Sněhurka 63

Antworten auf die Fragen zum Textverstehen 84
Odpovědi na otázky k porozumění textu 85

1

Die* Bremer Stadtmusikanten

Es hatte ein Mann einen Esel, der schon lange Jahre die Säcke unverdrossen zur Mühle getragen hatte, dessen Kräfte aber nun zu Ende gingen, so dass er zur Arbeit immer untauglicher ward*. Da dachte der Herr daran, ihn aus dem Futter zu schaffen, aber der Esel merkte, dass kein guter Wind wehte, lief fort und machte sich auf den Weg nach Bremen: dort meinte er, könnte er ja Stadtmusikant werden.

Als er ein Weilchen fortgegangen war, fand er einen Jagdhund auf dem Wege liegen, der japste wie einer, der sich müde gelaufen hat.

„Nun, was jappst du so?“ fragte der Esel.

„Ach“, sagte der Hund, „weil ich alt bin und jeden Tag schwächer werde, auch auf der Jagd nicht mehr so schnell laufen kann, hat mich mein Herr wollen totschlagen, da hab ich **Reißaus*** genommen; aber womit soll ich nun mein Brot verdienen?“

„Weißt du was“, sprach der Esel, „ich gehe nach Bremen und werde dort Stadtmusikant, geh mit und lass dich auch bei der Musik annehmen. Ich spiele die Laute und du schlägst die Pauken.“

Der Hund war zufrieden, und sie gingen weiter.

Es dauerte nicht lange, da saß da eine Katze an dem Weg und machte ein Gesicht wie drei Tage Regenwetter.

„Nun, was ist dir in die Quere gekommen?“ sprach der Esel.

* Určitý, neurčitý nebo žádný člen

Die Oma hat den Kindern das Märchen von den Bremer Stadtmusikanten erzählt.

Babička vyprávěla dětem pohádku o brémských muzikantech.

Gramatika: Osoba nebo předmět se často používají s určitým členem.

Tip: V použití členů se dělají nejčastěji chyby a bude tomu tak asi i nadále.

* Zpodstatňování

Nachdem er die Fensterscheibe eingeworfen hat, hat der Junge Reißaus genommen.

Když chlapec rozbil okno, vzal do zaječích.

Jednoduše lze říct: ... *er lief davon.* / Utekl. *Er lief gerne.* / Rád běhal. *Er liebte das Laufen.* / Miloval běhání.

Gramatika: *Reißaus* má původ ve slovesu *ausreißen*, používá se však pouze ve spojení s *nehmen*.

Tip: V němčině se zpodstatňování sloves používá poměrně často jako metoda tvoření slov.

Brémští muzikanti

Jeden muž měl osla, který dlouhá léta neúnavně nosil pytle do mlýna, ale nyní byly jeho síly u konce a k práci se hodil stále méně. A tak pomýšlel jeho pán na to, že ho nechá utratit. Osel však zpozoroval, odkud vítr vane, utekl a vydal se na cestu do Brém: zde se chtěl stát muzikantem.

Když nějakou chvíli šel, našel loveckého psa, jak leží na cestě a lapá po dechu, jako kdyby se znavil během.

„Co tady tak lapáš po dechu?“ zeptal se osel.

„Ach,“ odpověděl pes, „jsem starý a každým dnem slabší, na lovu už nemohu tak rychle běhat, můj pán mě chtěl nechat utratit, dal jsem se tedy na útěk; jak si ale teď vydělám na chleba?“

„Víš ty co,“ řekl mu osel, „jdu do Brém a budu muzikantem, pojď se mnou a nech se také najmout k muzice. Budu hrát na loutnu, ty tlouci do bubnů.“

Pes byl spokojený a šli dále.

Netrvalo dlouho a na cestě seděla kočka, která měla obličej zakaboněný, jako když tři dny v kuse prší.

„Nu, copak ti zkřížilo plány?“ zeptal se osel.

*** Dlouhé nebo krátké věty**

Es hatte ein Mann einen Esel.	Jeden muž měl osla.
Dieser hatte schon lange Jahre die Säcke unverdrossen zur Mühle getragen.	Ten dlouhá léta neúnavně nosil pytle do mlýna.
Seine Kräfte gingen nun aber zu Ende.	Ale nyní byly jeho síly u konce.
Er ward zur Arbeit immer untauglicher.	K práci se hodil stále méně.

Gramatika: Délka věty závisí na tom, co chceme říct.

Tip: Němci s oblibou používají vedlejší věty, což se dá vysvětlit snahou o preciznější vyjádření, neopakuje se jméno a především to udělá dojem. Ale i dlouhé větné konstrukce lze formulovat v krátkých hlavních větách. Takže: nebojte se hlavní věty používat.

„Wer kann da lustig sein, wenn´s* einem an den Kragen geht“, antwortete die Katze, „weil ich zu Jahren komme, meine Zähne stumpf werden und ich lieber hinter dem Ofen sitze und **spinne*** als nach Mäusen herumjage, hat mich meine Frau ersäufen wollen; ich habe mich zwar noch fortgemacht, aber nun ist guter Rat teuer: wo soll ich hin?“

„Geh mit uns nach Bremen, du verstehst dich doch auf die Nachtmusik, da kannst du ein Stadtmusikant werden.“

Die Katze hielt das für gut und ging mit.

Darauf kamen die drei Flüchtigen an einem Hof vorbei, wo auf dem Tor der Haushahn saß und aus Leibeskräften schrie.

„Du schreist einem durch Mark und Bein“, sprach der Esel, „was hast du vor?“

„Heute ist ein Marienfeiertag, und da hab ich gut Wetter prophezeit“, sprach der Hahn, „aber weil morgen zum Sonntag Gäste kommen, so hat die Hausfrau doch kein Erbarmen und hat der Köchin gesagt, sie wollte mich morgen in der Suppe essen, und da soll ich mir heut´ abend den Kopf abschneiden lassen. Nun schrei ich aus vollem Hals, **solang*** ich noch kann.“

„Ei was“, sagte der Esel, „zieh lieber mit uns fort, wir gehen nach Bremen, etwas besseres als den Tod findest du überall; du hast eine gute Stimme, und wenn wir zusammen musizieren, so muss es auch Stil haben.“

Der Hahn **ließ*** sich den Vorschlag gefallen, und sie gingen alle viere zusammen fort.

* Rozeznání významů

*Wenn Katzen spinnen, dann heißt das , dass sie **schnurren.***	Když kočky předou, řekne se to německy *schnurren*.
*Wenn der kleine Junge spinnt, dann hat er sich etwas ausgedacht, er **redet Unsinn**, weil es nicht stimmt oder unmöglich ist.*	Když se *spinnen* použije v souvislosti s chlapcem/osobou, pak si dotyčný něco vymýšlí, mluví nesmysly, to znamená, že neříká pravdu nebo daná věc není reálná.
*Wenn Dornröschen spinnt, dann **dreht sie** am Spinnrad **Fasern der Wolle zu einem Faden.***	Když se použije *spinnen* v souvislosti se Šípkovou Růženkou, pak vyjadřuje Růženčinu práci na kolovratu – vyrábění příze z vláken vlny.
*Wenn die Spinne spinnt, dann **baut sie ein Spinnennetz**.*	Když je *spinnen* použito ve spojení s pavoukem, pak si utkal pavučinu.

Tip: Slova mají různé významy, kterým člověk časem porozumí.

„Kdo se může veselit, když mu jde o krk," odpověděla kočka, „mám už svá léta, zuby tupé a raději sedím za kamny a předu, než lovím myši. Moje paní mě chtěla utopit; dala jsem se sice na cestu, ale teď je dobrá rada nad zlato: kam se vrtnu?"

„Pojď s námi do Brém, nočnímu muzicírování rozumíš, může z tebe být muzikant."

Kočce se to zamlouvalo a šla s nimi.

Poté tři uprchlíci procházeli kolem dvora, kde na bráně seděl kohout a řval jako na lesy.

„Řveš, jako když tě na nože berou," promluvil osel, „co tím sleduješ?"

„Dnes je mariánský svátek, takže jsem předpovídal dobré počasí," řekl kohout, „ale protože zítra je neděle a přijdou hosté, nemá hospodyně slitování a řekla kuchařce, že mě chce zítra v polévce sníst, takže si mám dnes večer nechat uříznout hlavu. Takže z plna hrdla kokrhám, dokud ještě času mám."

„Aj, co už," řekl osel, „pojď raději s námi, jdeme do Brém, všude najdeš lepší věci než smrt, máš dobrý hlas, a když budeme spolu muzicírovat, ať to má styl."

Kohoutovi se návrh líbil, takže se všichni čtyři vydali dále.

*** Nepřízvučné -e**

Ich geb´dir eine Ohrfeige.	Dám ti pohlavek.
Ich hau dir eine runter.	Jednu ti ubalím.

Gramatika: V mluvené němčině se nepřízvučné -e v poslední slabice slova stále častěji vynechává. Někteří říkají, že z pohodlnosti, jiní říkají, že z nedbalosti, a další z ekonomických důvodů.

Tip: Vynechání „e" je tendence v současném jazyce.

*** ß / ostré s**

*lies – lie **ß***

Gramatika: *ß* se nadále používá po dvojhláskách a dlouhých samohláskách, zde je kromě toho třeba rozlišit tvar préterita *lassen* (ließ) a *lesen* (lies).

Tip: Ani v novém německém pravopise se ß (jakožto německá zvláštnost) neupozadilo.

Sie konnten aber die Stadt Bremen in einem Tag nicht erreichen und kamen abends in einen Wald, wo sie übernachten wollten*. Der Esel und der Hund legten sich unter einen großen Baum, die Katze und der Hahn kletterten in die Äste, der Hahn aber flog bis in die Spitze, wo es am sichersten für ihn war. Ehe er einschlief, sah er sich noch einmal nach allen vier Himmelsrichtungen um. Er meinte, er **sähe*** in der Ferne ein Fünkchen brennen, und rief seinen Gesellen zu, es müsste gar nicht weit ein Haus sein, denn es scheine ein Licht. Da sprach der Esel: „So müssen wir uns aufmachen und noch hingehen, denn hier ist die Lage schlecht." Der Hund meinte, ein paar Knochen und etwas Fleisch dran täten ihm auch gut. Also machten sie sich auf den Weg dorthin, wo das Licht war, und sahen es bald heller schimmern, und es ward immer größer, bis sie vor ein hell erleuchtetes Räuberhaus kamen.

Der Esel, als der größte, näherte sich dem Fenster und schaute hinein.

„Was siehst du?" fragte der Hahn.

„Was ich sehe?" antwortete der Esel. „Einen gedeckten Tisch mit schönem Essen und Trinken, und Räuber sitzen daran und lassen´s sich wohl sein."

„Das wäre was für uns", sprach der Hahn.

„Ach, ja, wären wir da!" sagte der Esel.

Da beratschlagten die Tiere, wie sie es anfangen müssten, um die Räuber hinauszujagen, und fanden endlich ein Mittel. Der Esel musste sich mit den Vorderfüßen auf das Fenster stellen, der Hund auf des Esels Rücken springen, die Katze auf den Hund klettern, und endlich flog der Hahn hinauf und setzte sich der Katze auf den Kopf. Wie das geschehen war, fingen sie auf ein Zeichen insgesamt an, ihre Musik zu machen: der Esel schrie, der Hund bellte, die Katze miaute, und der Hahn krähte; dann stürzten sie durch das Fenster in die Stube hinein, dass die Scheiben klirrten. Die Räuber fuhren bei dem entsetzlichen Geschrei in die Höhe, meinten ein Gespenst käme herein, und flohen in größter Furcht in den Wald hinaus. Nun setzten sich die vier Gesellen an den Tisch, nahmen mit dem Vorlieb, was übriggeblieben war, und aßen, als wenn sie vier Wochen hungern sollten.

*** Třetí pád nebo čtvrtý pád**

Der Hahn flog in die Äste / auf den Ast.	Kohout vyletět do větví / vzlétl na větev.
Sie liefen zusammen in den Garten.	Společně vběhli do zahrady.
Der Hahn saß auf dem Ast.	Kohout seděl na větvi.
Sie sind in dem Garten.	Jsou na zahradě.
In einem Jahr werde ich heiraten.	Za rok se budu vdávat.

Gramatika: Na otázku *„**Wohin** gingen sie?"* je odpověď *„In einen (Akusativ) Wald. Do lesa."*
Na otázku *„**Wo** sind sie?"* je odpověď *„In einem (Dativ) Wald. V lese."* Na otázku *„**Wann** konnten sie die Stadt erreichen?* je odpověď *„In einem (Dativ) Tag. Za jeden den (v jednom dni)."*
Tip: Dativ (3. pád) nebo akuzativ (4. pád) se používá podle předložek (časových nebo místních).